

God als verloskundige

In Ezechiël 16: 4-5 wordt het beeld geschetst van een bevalling. De profeet vertelt daar het verhaal over een kind dat geboren wordt waarbij er geen enkele zorg is. Niemand keek naar het kind om, en zelfs de navelstreng werd niet afgesneden.

In Psalm 71:6a geeft de psalmdichter een heel ander beeld van een bevalling. Hij zegt daar (eigen vertaling):

Op u steun ik van de moederschoot aan, van het binnenste van mijn moeder was u degene die mij afsneed.

Waar het mij om gaat is het woord 'afsnijden', *gazah*.

Hier volgen diverse vertalingen:

De NBG en NBV21: dragen.

De HSV: mijn helper.

Oussoren: beschermer.

Groot Nieuws Bijbel: steun.

Chouraqi: tuteur (docent).

Buber-Rosenzweig: Mein Entbinder (die mij losmaakt).

Willibrord-vertaling: ik was veilig. Scofield Bible: to take out (uitnemen).

Art Scroll Tanach: to draw (trekken, uittrekken).

Alleen Brinkman vertaalt 'lossnijden'.

Hier volgt een overzicht van werkwoorden die, net als *gazah*, met de letters *gimmel* en *zajin* beginnen. Werkwoorden waarvan de wortels dezelfde eerste twee (van de drie) letters hetzelfde hebben. Die hebben een verwante betekenis. In het volgende rijtje is dit goed te herkennen:

Gazaz: snijden, scheren

Gazal: afstropen, wegtrekken

Gazam: afsnijden

Gazà: omhakken

Gagar: snijden, verdelen.

Ook het woordenboek van Gesenius zegt dat *gazah*, net als *gazaz*, 'snijden' betekent, 'met zorg afsnijden'.

Ook veel Joodse geleerden hebben deze opvatting, maar Rashi, Radak en Metsudath David hebben het over 'trekken'.

Op grond van het bovenstaande heb ik de overtuiging dat *gazah* echt 'afsnijden' betekent. En dat in Ezechiël 16: 4-5 voor het doorsnijden van de navelstreng het woord *karat* gebruikt wordt en niet *gazah*, kan m.i. zo verklaard worden: Psalm 71 is poëtische tekst en Ezechiël 16 niet. Daardoor zou de dichter van Psalm 71 een ander woord kunnen gebruiken voor hetzelfde idee. Een andere opvatting is de volgende: In Ezechiël wordt een beschrijving gegeven van hoe het bij een bevalling toe zou moeten gaan. In Psalm 71 gaat het niet alleen over het gebeuren van de bevalling, maar ook de consequenties die de scheiding van moeder en kind heeft voor het kind. Het kind zal zijn eigen weg moeten gaan. In de Psalm gaat het

dan niet alleen over het letterlijk doorsnijden van de navelstreng, maar in overdrachtelijke zin ook over het hele losmakingsproces met de moeder.

En de dichter laat ons zien dat God hier als verloskundige optreedt. (En, zeker in die tijd, waren verloskundigen altijd vrouwen).

Lukas de Groot, November 2024